

פרחים (בולים מן המניין) רקפת מצויה, ורד

Flowers (definitive series)
Cyclamen persicum, Rose

ניסן התשס"ח • 4/2008 • 799

באחרונה נבחרה הרקפת להיות "הפרח הלאומי" של מדינת ישראל.

ורד

הוורד הוא פרח התרבות העתיק בעולם - בחפירות ארכיאולוגיות באירן נמצאו תבליטים של ורדים תרבותיים (בעלי עלי כותרת מרובים) המתוארכים למאה השמינית לפני הספירה, כלומר לפני כ-2,800 שנה.

הוורד אינו רק פרח התרבות העתיק ביותר בעולם אלא גם בעל המספר הגדול ביותר של זנים תרבותיים. כיום יש אלפים רבים של זני תרבות, וזנים נוספים מפותחים כל הזמן. הוורד תורבת, ללא תכנון משותף, לפחות בשני אזורים גיאוגרפיים שונים: במזרח הרחוק (ממין הבר - *Rosa sinensis*) ובאגן הים התיכון (ממין הבר - *canina* - ורד הכלב, הגדל בר גם בארץ ישראל). חלק מהזנים התרבותיים פותחו ממין בר יחיד, ואחרים זני כלאיים.

בארץ גדלים שלושה מיני בר של ורד - ורד הכלב (הנפוץ משלושתם, משמש גם כצמח גינון), ורד צידוני וורד דביק; ובעולם יש כ-150 מיני בר של ורד, בעיקר בחצי הכדור הצפוני. לכל מיני הבר יש חמישה עלי כותרת בלבד ולמרבית זני התרבות יש עלי כותרת רבים. הוורד נחשב בעיני רבים ל"מלך הפרחים". הוא מלווה את חיינו מלידה ועד מוות בטקסים, חגים, כמחווה של אהבה ולקישוט. ציורים של ורדים וסמל הוורד נמצאים סביבנו בכל אשר נפנה.

הגר לשנר, בוטנאית

* בולי פרחים אלה הודפסו בטכניקה מיוחדת, תוך שילוב ריח שונה לכל בול.
מופיעים גם כגיליון "הבול שלי".

לראשונה בישראל - בולים עם ריח *

הפרחים מלווים את חיינו בכל אשר נפנה, מינקות עד שיבה. הם משמשים לנוי וגם למאכל, לקישוט ולטקסים, ולעוד שימושים רבים. בארץ ישראל גדלים כ-2,500 מינים של צמחי בר בעלי פרחים, ואלפי מינים וזנים של צמחי תרבות - פרחי קטיף, צמחי גינון, צמחי מאכל ומרפא, עצים ועוד. כל צמחי התרבות מוצאם בצמחי בר. תירבות של צמחים החל באזורנו לפני כ-15,000 שנה, והוא נמשך גם כיום.

רקפת מצויה

מפרחי הבר הנפוצים בארץ, מהחרמון עד דרום הר חברון, בארץ גדלה בר גם **רקפת יוונית** הנדירה: בהר מירון, בצפון רמת הגולן ובחרמון.

בעולם יש כ-20 מיני בר של רקפת, מסומאלי באפריקה עד מרכז אירופה, ומרבית המינים גדלים במזרח התיכון ובדרום-מערב אסיה. פרחי הרקפת המצויה הם הגדולים ביותר מבין כל מיני הרקפות, וממנה תורבתו הרקפות התרבותיות.

בית הגידול העיקרי של רקפת מצויה הם סלעים, אך היא גדלה גם במקומות נוספים. לעיתים רקפות גדלות ביחידות, ולעיתים יוצרות מרבדים צפופים. גם כך וגם כך הן מרהיבות עין.

צורתה של הרקפת - הפרח הרכון כלפי מטה, כנראה להגנה על האבקה מגשם; והעלים דמויי הלב עם דגם הצבע הייחודי לכל צמח - מבדילים אותה מכל מיני הפרחים האחרים בארץ, ומקנים לה מראה מושך לב. בשל יופיה היא נקטפה בעבר בכמויות גדולות ואוכלוסיותיה התמעטו; לכן הוכנסה לרשימת הצמחים המוגנים.

לרקפת יש שימושים עממיים רבים: העלים משמשים להכנת ממולאים וסלטים מבושלים; מהפקעת (הרעילה) מופק סבון, והיא שימשה בעבר לדיג בלתי חוקי; ומופקות ממנה תרופות.

מעצבים: יגאל גבאי, טוביה קורץ
Designers: Yigal Gabay, Tuvia Kurtz

Flowers (definitive series)

For the first time in Israel - scented stamps !*

Flowers accompany our lives at every turn, from birth to old age. They are used in gardening as well as for food, decoration, ceremonies and many other purposes. Some 2,500 species of wild flowering plants grow in Israel, as well as thousands of species and varieties of cultivated plants – cut flowers, garden plants, food crops and medicinal plants, ornamental trees and more. All cultivated plants originate from wild plants. Cultivation of plants began in our area some 15,000 years ago and it continues to this day.

Cyclamen persicum

The *Cyclamen persicum* is a common wildflower in Israel, found from Mount Hermon in the north and as far south as the southern Hebron Mountains. The rare *Cyclamen coum* also grows wild in Israel, on Mount Meron, in the northern Golan Heights and on Mount Hermon.

Some 20 wild *Cyclamen* species exist in the world, from Somalia in Africa to Central Europe, mostly in the Middle East and southwest Asia. *Cyclamen persicum* is the largest of the *Cyclamen* species and it is the species from which the cultivated *Cyclamen* was derived.

Cyclamen persicum mainly grows among rocks, but also in other places. The plants may grow singly or at times create dense carpets. Either way, they are breathtaking.

The *Cyclamen's* shape – the flower is turned downward, apparently to protect its pollen from the rain, and the heart-shaped leaves which have a unique color pattern for each plant – differentiate it from all the other wild flowers in Israel and grant it a very attractive appearance. Because of its beauty, the *Cyclamen* used to be picked in large quantities, causing the populations to dwindle. Thus, it is now among the protected wildflowers of Israel.

The *Cyclamen* has many popular uses: the leaves may be stuffed or eaten cooked in salads, the (poisonous) bulb is used as a "soap" and it was used for illegal fishing in the past as well as for medicinal purposes.

The *Cyclamen* was recently chosen as Israel's "National Flower".

חומת אירוע להופעת הבול SPECIAL CANCELLATION

Rose

The rose is the oldest cultivated flower in the world. Archeological excavations in Iran unearthed reliefs depicting cultivated roses (multi-petaled) dating to the eighth century BCE, in other words, some 2,800 years ago.

Not only is the rose the most ancient cultivated flower in the world, it also has the largest number of cultivated varieties. Many thousands exist today and additional new varieties are constantly being developed. The rose was independently cultivated in at least two different geographical areas: the Far East (from the wild species *Rosa sinensis*) and the Mediterranean basin (from the wild species *Rosa canina* – Dog Rose, which also grows wild in Israel). Some of the cultivated varieties were developed from a single wild species, while others are hybrids. All wild species have just five petals, while most of the cultivated varieties have multiple petals.

Three rose species are indigenous plants of Israel – *Rosa canina*, *R. phoenicia* and *R. pulverulenta*. Some 150 species of wild roses exist in all, mainly in the northern hemisphere.

The rose is widely thought of as the "King of Flowers". It accompanies and decorates the ceremonies and holidays of our lives from birth to death and also represents a gesture of love. Paintings of roses, rose patterns and the symbol of the rose surround us everywhere we look.

Hagar Leschner, Botanist

* Using a unique printing technique, a different scent was integrated into each stamp. Also appears as a "My Own Stamp" sheet.

השירות הבולאי - טל: 03-5123933

שדרות ירושלים 12, תל-אביב יפו 68021

The Israel Philatelic Service - Tel: 972-3-5123933

12 Sderot Yerushalayim, Tel-Aviv-Yafo 68021

www.israelpost.co.il * e-mail: philserv@postil.com

Issue: April 2008

Designer: Yigal Gabay, Tuvia Kurtz

Stamp Size: 34.6 mm x 25.7 mm

Plate no.: 703, 704 (one phosphor bar)

Sheet of 25 stamps

Tabs: 5

Printers: E. Lewin-Epstein Ltd.

Method of printing: Offset